

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.II.20.025/2025/7/I.

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperesek képviselője: dr. Dobos István ügyvéd

(cím4)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője: dr. Bácsiné dr. Bozsik Brigitta kamarai jogtanácsos

A per tárgya: sérelemdíj megfizetése

A fellebbezéssel támadott ítéletet hozó bíróság neve és a határozatának száma:

Székesfehérvári Törvényszék

9.P.20.128/2024/15.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperes, 16. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja. Az elsőfokú bíróság ítéletének perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését részben megváltoztatja és a felperes által az alperes javára megfizetendő elsőfokú perköltség összegét 100.000 (egyszázezer) Ft-ra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 25.000,-(huszonötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) 2004. április 29. napján két Támogatási Okiratban 2.143.000,-Ft, illetve 10.460.000,-Ft összegű, vissza nem térítendő fejlesztési támogatást nyújtott a felperes részére. A felperes kizárólagos tulajdonát képező 19 db külterületi ingatlanra, egyetemes jelzálogjogot és elidegenítési és terhelési tilalmat jegyezték be az FVM javára akként, hogy valamennyi ingatlan vonatkozásában rögzítésre került az is, hogy a jelzálogjog 2013. december 31. napjáig áll fenn.

[2] 2018. március 23. napján a felperes a jelzálogjog, illetve elidegenítési és terhelési tilalom törlésére irányuló kérelmet nyújtott be az alpereshez. A Megyei Kormányhivatal Helység2-i Járási Hivatala 43340/2018.03.28. számú végzésével a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül visszautasította. Határozatában arra hivatkozott, hogy a felperes nem csatolta az eljárás megindításához szükséges kérelem formanyomtatványát és nem nyújtotta be a törlés alapjául szolgáló okiratokat (a jogosult törlési engedélyét). A jelzálogjog és az elidegenítési tilalom hivatalból történő törlésének pedig nem volt helye, mert az ingatlanügyi hatóság a rendelkezésre álló iratok alapján a követelés lejáratát nem tudta kétséget kizáróan megállapítani. A bejegyzés alapját képező támogatási okiratok a lejárat időpontját nem tartalmazzák. A bejegyzés mellett feltüntetett lejárat dátum csupán deklaratív jellegű. E határozattal szemben a felperes fellebbezést nem terjesztett elő.

[3] A felperes 2020. február 11. napján a fenti ingatlanok közül az egyik ingatlan (a helység1, külterületi hrsz.1 alatti ingatlan) tekintetében ismételten a jelzálogjog, illetve az elidegenítési és terhelési tilalom törlése iránt terjesztett elő kérelmet, melyet a Megyei Kormányhivatal Helység2-i Járási Hivatala 37513/2/2020.02.17. számú végzésével ugyancsak érdemi vizsgálat nélkül visszautasított. A felperes részére postai úton megküldött elsőfokú végzés „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza a feladóhoz. A végzéssel szemben a felperes fellebbezést nem terjesztett elő.

II.

[4] A felperes 2.000.000,-Ft sérelemdíj megfizetésére irányuló fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő. Az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a keresetet tartalmazó iratában a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdése szerinti személyiségi jogai (általános személyiségi joga és emberi méltósága) megsértésére alapítottan – de a Ptk. 2:52.§ (2) bekezdése utaló

rendelkezése folytán irányadó Ptk. 6:548. § (1) bekezdésére hivatkozással - 2.000.000,-Ft sérelemdíj [Ptk. 2:52. §] megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A jogalapi rendelkezések körében megjelölte az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 2. § (2) bekezdése c) pontját is, mely szerint a hatóság a hatásköre gyakorlása során a jogszabályban meghatározott határidőn belül, ésszerű időben jár el. Arra hivatkozott, hogy az alperes a személyéhez fűződő jogait – intézményi szinten – megsértette azzal, hogy az ingatlanaira határozott időre bejegyzett jelzálogjogot, illetve elidegenítési és terhelési tilalmat a határozott idő letelte után - az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (régi Inyvtv.) 30. § (3) bekezdésében foglalt jogszabályi kötelezettsége ellenére - sem törölte. Ennek indokát nem jelölte meg, és az ez iránt 2020. február 11. napján előterjesztett kérelmére máig nem reagált. Az emberi méltóság része az is, hogy a közigazgatási hatóság a jogszabályok szerint és legjobb tudása szerint járjon el.

[5] A perfelvételi szakban megváltoztatott keresetében (P.20.128/2024/5.) már nem sérelemdíj, hanem a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) alapján 2.000.000,-Ft nemvagyonai kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Megsértett személyiségi jogként az rPtk. 75. § (1) bekezdése szerinti általános személyiségi jogát, illetve az rPtk. 76. §-a szerinti emberi méltóságát, annak részeként a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 4. § (1) bekezdése szerinti „a tisztességes ügyintézéshez és a jogszabályokban meghatározott döntéshez való joga” megsértését jelölte meg. Álláspontja szerint erre figyelemmel a Ket. 4. § (2)-(3) bekezdése folytán alkalmazandó rPtk 339. § (1) bekezdése, 349. § (1) bekezdése és 355. § (4) bekezdése alapján nem vagyoni kártérítésre jogosult.

[6] Megváltoztatott keresetéhez kapcsolódóan arra hivatkozott, hogy a Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 8. § (2) bekezdése szerint, ha a Ptk. hatályba lépése előtt megkezdett, folyamatosan tanúsított a jogsértő magatartás – ideértve a mulasztást is – akkor is a Ptk. hatályba lépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezését kell alkalmazni, ha a jogsértő magatartás befejezésére a Ptk. hatályba lépése után kerül sor. Az alperes 2014. január 1. napjától mulasztásban van, emiatt igényére az rPtk rendelkezései alkalmazandóak. Az általános személyiségi joga megsértése alatt az emberi méltósága megsértése értendő, annak pedig részét képezi a tisztességes közigazgatási eljáráshoz való jog, melybe beletartozik az is, hogy az alperes, mint közigazgatási hatóság jogszabályi kötelezettségének maradéktalanul eleget tesz.

[7] Megváltoztatott keresete ténybeli alapja körében (új tényként) hivatkozott arra is, hogy eleve tévesen került bejegyzésre az alperes részéről az ingatlan-nyilvántartásba a jelzálogjog, illetve az elidegenítési- és terhelési tilalom jogosultjaként a Magyar Állam helyett az FVM. Emiatt az alperes eljárásának jogsértő jellegét nem csupán a törlés határozott idő letelte ellenére történt elmaradása, hanem a helytelen, iratellenes bejegyzés törlésének elmaradása is megalapozza. A támogatás visszavonásra került, így a tartási kötelezettség és a támogatási okirat 9/B. pontja értelmében a támogatási kötelezettség végéig bejegyzésre került jelzálogjog is minden további jognyilatkozat nélkül megszűnt és a régi Inyvtv. 30. § (3) bekezdése alapján törölhetővé vált az rPtk. 259. § (3) bekezdése szerinti járulékos jellege folytán. Az alperes hatáskörével visszaélve és indokolás nélkül mellőzte a régi Inyvtv. 30. § (3) bekezdésének alkalmazását. Az alperesi határozatok szabályszerű kézbesítésének hiánya miatt nincs olyan jogerős másodfokú határozat, amelynek bírósági felülvizsgálatát kérhette volna.

[8] A bejegyzett jogok törlésének (jogsabályi hivatkozás nélküli) elmaradása korlátozza a jogait. A 20 éve fennálló jogellenes állapottal kapcsolatos ügyintézés időráfordításban, munkában és egészségét érintően, valamint pénzügyi szempontból is megterhelő számára. Pert kellett kezdeményeznie a MÁK-kal és az Agrárminisztériummal szemben.

[9] Az alperes a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a kereset tárgyává tett jogsértés a személyiségi jognak nem minősülő „tisztességes eljáráshoz való jog” körében értékelendő, mely ugyan Alaptörvényben védett alapjog, de a védelme nem polgári útra tartozik, így a személyiségi jog védelmének polgári jogi eszközei alkalmazásának sincs helye. Mivel a felperes által hivatkozott eljárási szabálysértések hátterében nem a felperes személyisége lényegét alkotó ismérvek állnak, a felperesnek közigazgatási úton kellett volna jogorvoslatot keresnie, végső soron a közigazgatási szerv általa vélt mulasztását bírói úton pótoltatni. Arra az esetre, ha a bíróság mégis polgári perben is védendő érdeknek tekinti azt, úgy amiatt kérte a kereset elutasítását, mert a felperes a számára nyitva álló közigazgatási jogorvoslati eszközöket nem vette igénybe. Emiatt nem tudja igazolni azt sem, hogy a közigazgatási jogsértés történt.

[10] A jogsértések érdemében arra hivatkozott, hogy régi Inyvt. 30. § (3) bekezdése a perbeli esetben nem alkalmazandó, mert az a konkrét esetre nem vonatkozó, kivételes szabály. A jogosult engedélye, illetve a bíróság döntése hiányában nincs arra jogsabályi lehetőség, hogy a bejegyzett jelzalogjog és elidegenítési és terhelési tilalom törlésre kerüljön. E jogok jogosultjának személyét a bejegyzési kérelemben foglaltaknak megfelelően jegyezte be az ingatlan-nyilvántartásba. A felperes soha nem kérte ennek a kijavítását, kifejezetten törlés iránti alaptalan kérelmeket terjesztett elő. A felperes ismételt törlés iránti kérelmét is a törvényes határidőn belül elbírálta. Az Inyvt. nem tette lehetővé határozatai elektronikus úton történő kézbesítését, a felperes rendelkezési nyilatkozata (9/A/6.) a határozatainál későbbi volt, így a postai úton történő kézbesítés szabályos. Végzéseiben megfelelő indokát adta, hogy a törlési kérelmek miért voltak hiányosak és megadta a szükséges tájékoztatást is a felperes részére.

III.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest az alperes

javára 227.000,-Ft elsőfokú perköltség megfizetésére.

[12] Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a Ptké. 8. § (2) bekezdése alapján a keresetre az rPtk. 75. § (1) bekezdése, 76. §-a és 84. § (1) bekezdése e) pontja volt irányadó. Az rPtk. 84. § (1) bekezdés e) pontja utaló rendelkezése folytán alkalmazandó volt az rPtk. 339. § (1) bekezdése, 355. § (4) bekezdése és 349. § (1) bekezdése is. A felperes a törlési kérelmeit elutasító alperesi végzésekkel szemben nem terjesztett elő fellebbezést, a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket nem vette igénybe, emiatt a

közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének rPtk. 349. § (1) bekezdése szerinti különös feltétele nem teljesült, így keresete alaptalan.

[13] Másodlagosan arra utalt, hogy a felperes nem adott elő és nem igazolt személyhez fűződő jogsértést. Nem tartozik az emberi méltóság fogalmába az, hogy a közigazgatási hatóság a jogszabályi kötelezettségének eleget téve, a jogszabályok és legjobb tudása szerint járjon el. A személyhez fűződő jogok megsértése miatt indított perben más jogterületre tartozó jogvita nem dönthető el, csak az vizsgálható, hogy az alperes jogalkalmazása során történt-e olyan kirívóan súlyos, téves jogértelmezés, jogalkalmazás, ami a felperes személyében rejlő okra vezethető vissza. A felperes személye elleni közvetlen támadásnak tekinthető jogsértés nem történt. Az alperes terhére állított jogszabálysértések háttérében nem a felperes személyiségének lényegét adó ismérvek állnak, ennek megfelelő érvelést a felperes sem adott elő. Az általa megjelöltek a „tisztességes eljáráshoz való jog” körében értékelendők, ami az Alaptörvényben védett alapjog, de nem személyhez fűződő jog, így megsértése a személyéhez fűződő jogok jogkövetkezményei alkalmazására nem ad alapot. A felperes nemvagyoni kárigényt megalapozó olyan immateriális sérelem bekövetkezésére sem hivatkozott, ami igényét megalapozhatná.

[14] Az alperes megillető elsőfokú perköltséget - az alperes felszámításának megfelelően - a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (2) bekezdése a) pontja alapján 100.000,-Ft jogtanácsosi munkadíjban, illetve az alperes által a felperes részére megfizetendő, a Győri Ítéltábla Pkf.II.25.083/2024/2. számú végzésében meghatározott 127.000,-Ft másodfokú perköltségben határozta meg. Utalt arra, hogy miután a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére a kereseti illetéket a felperes leróta, így a feljegyzett illeték megfizetéséről nem kellett rendelkeznie.

IV.

[15] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatott keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Másodfokú perköltségigényét az F/12. szám alatt csatolt költségjegyzék nyomtatvány szerint számította fel.

[16] Másodlagos fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy amennyiben az elsőfokú bíróságot terhelő indokolási kötelezettség [a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 346. § (4) és (5) bekezdés] megsértése miatt nincs lehetőség az elsőfokú bíróság ítéletének elsődleges fellebbezési kérelem szerinti megváltoztatására, úgy az eljárás megismétlése indokolt. Ennek alapjaként arra hivatkozott, hogy az ítéleti tényállás hiányos, téves és iratellenes.

[17] Az elsőfokú ítélet tényállása hiányos, mert abban nem szerepel az a releváns tény, hogy az alperes téves személy javára jegyzett be jogokat az ingatlan-nyilvántartásba, illetve az, hogy a kereset alapját képező hibákat a mai napig nem kívánja javítani. Mindez keresete ismertetésénél szerepel ugyan, de ez a tényállásban történő feltüntetés elmaradását nem pótolja. A tényállás iratellenes, mert a támogatási okirat 9.b. pontja értelmében csak a

tartási kötelezettség végéig került bejegyzésre az említett két jog. Az elsőfokú ítélet [1] és [2] bekezdésében megállapított tényállás egymást kizáró jellegű. Az [1] bekezdés azt rögzíti, hogy a jogok határozott időre, 2013. december 31. napjáig kerültek bejegyzésre. A [2] bekezdésben foglaltak szerint pedig az ingatlanügyi hatóság a követelés lejártának határidejét a rendelkezésre álló okiratok alapján nem tudta kétséget kizáróan megállapítani.

[18] Az elsőfokú ítélet jogi indokolása is hiányos. Nem utal arra, hogy a régi Inyvt. 30. § (1) bekezdés c) pontja, illetve (3) bekezdése alapján miért nem kellett az alperesnek törölnie a kereset szerint bejegyzett jogokat. Az elsőfokú bíróságnak meg kellett volna állapítani, hogy mely oknál fogva nem volt erre lehetőség, mert enélkül nem dönthet arról sem, hogy a tisztességes eljáráshoz való joga olyan mértékben sérült-e, ami már a nemvagyoni kártérítési igényt megalapozza. Az elsőfokú bíróságnak abban a kérdésben is állást kellett volna foglalnia, hogy téves személy részére kerültek-e bejegyzésre a kérdéses jogok. Iratellenes, hogy nemvagyoni sérelem bekövetkezésére nem hivatkozott, mert utalt arra is, hogy az alperes miatt szükségessé vált eljárások egészségi állapotát megterhelték és az ingatlanokat érintő telekalakítási eljárás is meghiúsult. (15. számú jegyzőkönyv 4. oldala).

[19] Az indokolás szerkezeti felépítése sem megfelelő, az elsőfokú bíróságnak először a felek nyilatkozatait és az iratokat kellett volna ismertetni és csak ezután levezetni, hogy milyen tényállást állapított meg.

[20] Az elsőfokú bíróság a kereset elutasításának elsődleges indokaként tévesen hivatkozott az rPtk. 349. § (1) bekezdése szerinti különös feltétel teljesülésének elmaradásaként a közigazgatási bírói út kimerítésének hiányára. E különös feltétel a nemvagyoni kár (sérelemdíj) iránti igényre nem alkalmazandó, de ha alkalmazandó is lenne, a konkrét esetben annak igénybevétele nem volt lehetséges. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire is alkalmazni rendeli a kártérítési felelősség szabályait. Az utaló rendelkezés azonban szűken, csak az általános kárfelelősségi és a bizonyítási szabályok alkalmazására értendő. A közigazgatási jogkörben okozott kár intézménye azonban a kártérítés olyan speciális formája, melyre az utaló rendelkezés nem irányadó. Emiatt az az előírás, hogy a közigazgatási hatósággal szembeni kártérítési igény érvényesítése esetén is ki kell meríteni a közigazgatási bírói utat, nem tekinthető a sérelemdíj (vagy nemvagyoni kártérítés) érvényesítése esetén a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése utaló rendelkezése folytán alkalmazandó kártérítési felelősségi, illetve bizonyítási szabálynak, ez csak az igény érvényesíthetőségére (a megelőző eljárásra) vonatkozó rendelkezés. Mindezek a rPtk. viszonylatában is irányadóak.

[21] Az elsőfokú ítélet ellentétes a Győri Ítéltábla Pkf.II.25.083/2024/2. számú (jelen perbeli) végzése [20]-[23] pontjaiban kifejtettekkel, melyek nem csak az eredetileg a kereset tárgyát képező sérelemdíj, hanem a megváltoztatott kereset szerinti nemvagyoni kártérítési igény esetében is alkalmazandóak. Abban az esetben, ha a közigazgatási bírói út kimerítésének hiánya miatt perakadály áll fenn – ahogyan azt az elsőfokú bíróság ítélete állítja -, úgy a keresetlevél visszautasításának [Pp. 176. § (1) bekezdés c) pont], vagy a Pp. 240. § (1) bekezdése a) pontja, illetve a Pp. 259. § (3) bekezdése alapján az eljárás hivatalból történő megszüntetésének lett volna helye és nem a kereset érdemi elutasításának.

[22] A rPtk. 349. § (1) bekezdése és 84. § (1) bekezdése e) pontja nem értelmezhető akként, hogy a közigazgatási hatósággal szemben érvényesített nemvagyoni kártérítés esetén is szükséges a közigazgatási bírói út kimerítése. Nincs is erre lehetőség, mert a nemvagyoni kártérítésre irányuló igény elbírálására a közigazgatási bíróság nem rendelkezik hatáskörrel. Ilyen igény érvényesítését sem az Ákr., sem a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) nem teszi lehetővé, így nincs mód előzetes eljárás lefolytatására. A Kp. 1. § (1) és (2), valamint 4. § (1) bekezdése határozza meg, hogy mely ügyekben biztosított a közigazgatási per, a személyiségi jogsértés nem tartozik ezek közé. Az elsőfokú bíróság sem jelölte meg azt a jogszabályhelyet, ami ezt előírná.

[23] Az elsőfokú ítélet azon másodlagos indokolása is téves, melyben azt mondta ki az elsőfokú bíróság, hogy az alperes súlyos jogsértéseket felölelő tisztességtelen eljárása nem valósította meg az emberi méltóság sérelmét. A közigazgatási hatóság Alaptörvényben biztosított alapvető jogot sértő, ismétlődő jellegű és súlyos, szándékosságot feltételező magatartása a felperes személye elleni támadásként értékelendő, ami megalapozza a nemvagyoni kártérítési igényét. A fellebbezéshez F/11. alatt csatolt publikáció (Hajas Barnabás: A megfelelő ügyintézéshez való jog rendészetben – az ombudsmani gyakorlat kritikai elemzése) szerint a tisztességes eljáráshoz való jog az emberi méltósághoz való jogból is levezethető alapvető jog, amely szoros kapcsolatban áll az egyenlőséghez való jog egyes elemeiből eredő elvárásokkal is, része az emberi méltóságnak. Emiatt a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme esetén a személyhez fűződő jogok védelmének polgári jogi eszközei is alkalmazhatóak. A jogok téves jogosult javára történt iratellenes bejegyzése, illetve az, hogy az alperes nem törölte a bejegyzett jogokat kimeríti az elsőfokú ítéletben megkövetelt kirívóan súlyos hiba fogalmát, mert annak eredményeként a közhiteles nyilvántartás téves adatot tartalmaz. Kirívóan súlyos jogszabálysértés az is, hogy nem adta annak jogszerű indokát, hogy miért nem alkalmazható a régi Inyvtv. 30. §-a perbeli esetre.

[24] Az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezése sérti a Pp. 80. § (1) bekezdését és 81. § (2) bekezdését, mert pervesztessége esetén sem az alperes jogtanácsosi munkadíjból álló elsőfokú perköltsége és a Győri Ítéltábla Pkf.II.25.083/2024/2. számú végzésében a javára megítélt másodfokú perköltség együttes összege viselésére köteles, hanem a Pp. 82. § (2) bekezdése értelmében csak e kettő különbözetében (27.000,-Ft-ban) marasztalható.

[25] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Másodfokú perköltségét az Ükr. 3. § (3) bekezdés, 4. § (1) bekezdés a) pontja alapján - 40 munkaóra alapulvételével - az ellenkérelem vonatkozásában 200.000,-Ft-ban, útiköltségét 25.000,-Ft-ban jelölte meg.

[26] Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen feltárt tényállásból helytálló jogi következtéssel utasította el a felperes keresetét. Fenntartotta korábbi érvelését arra vonatkozóan, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog személyiségi jognak nem minősülő alapjog, az annak megsértésére alapított igény elbírálása nem a polgári ügyekben eljáró bíróságra tartozik. Ha a közigazgatási jogorvoslati rendszerben a hatósági jogsértést megállapították, de a felperes kára az adott eljárásban nem volt orvosolható, csak akkor van lehetősége polgári perben kárigényt érvényesíteni. A felperes e lehetőséggel nem élt, így igénye érvényesítésének jogi akadálya van. Az elsőfokú bíróság jogszerűen határozta meg a felperes által megfizetendő perköltség összegét is, ugyanis a Győri Ítéltábla

Pkf.II.25.083/2024/2. számú végzésében megállapított perköltséget 2024. május 8. napján - a csatolt okirat szerint - megfizette a felperes részére, így a fellebbezés által célzott különbözeti perköltségben marasztalásnak (beszámításnak) nincs helye.

V.

[27] A megváltoztatott kereset tartalma alapján – elsődlegesen és hivatalból is vizsgálendő - a Pp. 24.§ (3) bekezdése szerinti pergátló akadály a konkrét esetben nem áll fenn, így az eljárás megszüntetésére és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére az ítéltábla nem látott lehetőséget. (Pp.379.§)

[28] Mivel a másodlagos fellebbezési kérelem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú eljárás megismétlésére irányult, az ítéltábla elsődlegesen ezt vizsgálta és azt nem találta alaposnak. A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú ítéleti tényállás és a jogi indokolás – az alábbiakban részletesen is kifejtettek szerint - a másodfokú felülbírálatot akadályozó módon nem volt hiányos, ezért az ítéltábla - az ügy érdemére is kiható eljárási szabálysértés hiányában - az elsőfokú eljárás megismétlésére sem látott lehetőséget.(Pp.381.§)

[29] A jogvita elbírálásához szükséges körben feltárt és helyesen megállapított tényállásból – az alábbiakban részletesen is kifejtettek szerint – az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan következtetett arra, hogy a felperes által a közigazgatási jogkörben okozott (nemvagyon) kár megfizetése iránt előterjesztett kereset alaptalan. Az elsőfokú ítélet elsődleges jogi indokát azonban az ítéltábla nem osztotta. A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény (különös) anyagi jogi feltételeként a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségek igénybevételének elmaradása - a kereset tartalma szerinti mulasztás vonatkozásában ilyen jogorvoslati lehetőségek rendelkezésre állása hiányában - nem volt a felperes terhére értékelhető. A kereset elutasításának - a személyhez fűződő jogok megsértésének hiányából fakadó - másodlagos indokával azonban az ítéltábla is egyetértett. A részben eltérő jogi álláspontjára és a fellebbezésben foglaltakra tekintettel mutat rá az alábbiakra.

VI.

[30] Előjáróban – a megváltoztatott kereset tartalma és a pergátló akadály fennálltának hiánya körében - az ítéltábla az alábbiakra mutat rá. A felperes az elsőfokú eljárás során keresetének ténybeli alapját kiegészítette, igénye jogalapját és a kereseti kérelmét is megváltoztatta. (P.20.128/2024/5.) Az ingatlanaira bejegyzett jogok törlésének elmulasztása, mint jogellenes magatartás ténybeli alapjaként a határozott idő lejártá, illetve a tartási kötelezettség megszűnése mellett megjelölte azt is, hogy a jogosult személyének eleve téves bejegyzése önmagában is alapot adott volna a jogok törlésére (5.sz. beadvány 10. oldal). Az eredetileg megjelölt Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdése (az új Ptk. személyiségi jogi generálklausulája és emberi méltósághoz való jog) helyett megsértett személyiségi jogként az rPtk. személyiségi jogok általános védelmét kimondó generál klausulájára [rPtk. 75. § (1) bekezdés] és az emberi méltósága (rPtk. 76. §), annak részeként a tisztességes eljáráshoz való joga [Ket. 4.§ (1) bekezdés] megsértésére hivatkozott.

[31] A Ptk. egyes személyiségi jogi tényállásai megsértése helyett a rPtk generálklauzulájának [rPtk. 75. § (1) bekezdés], az emberi méltóságnak (rPtk. 76. §) illetve a tisztességes eljáráshoz való jognak (Ket. 4.§ (1) bekezdése) megsértett személyhez fűződő jogként történő megjelölése a Pp. 7.§ 12. pontja szerinti keresetváltoztatás. Abban a felperes a keresetével összefüggésben előadott korábbi jogállításhoz képest eltérő jog megsértését állította. A Ptk. szerinti generálklauzula és emberi méltóság és a rPtk.75.§ (1) bekezdése szerinti generálklauzula és rPtk. 76.§-a szerinti („szűk értelemben vett”) emberi méltóság között nincs teljes tartalmi azonosság. Az eltérő jogszabályhely nem minősül tartalmilag azonos szabályozásnak (BH2020.273). Keresetváltoztatásnak minősül az is, hogy a felperes - kérelme tartalmát is megváltoztatva [Pp. 7. § 12. pont b) pont] - sérelemdíj helyett nemvagyoni kártérítést érvényesített. Annak mibenléte és érvényesítésének feltételei eltérnek a sérelemdíjtól, a tartalmi azonosság itt sem állapítható meg. A 2020. évi CXIX. törvény 1. § (3) bekezdése által 2021. január 1. napjával megállapított keresetváltoztatás fogalma már nem tekinti keresetváltoztatásnak, ha a fél a keresetével összefüggésben előadott korábbi tényálláshoz képest eltérő, vagy további tényre hivatkozik, így a jogellenes magatartás alapjának a jogosult személyének tévesen történt bejegyzésével történő kibővítése nem keresetváltoztatás. A megváltoztatott keresetnek nem képezte tárgyát a felperes két kérelme tárgyában született két alperesi határozat. Azt, hogy a kérelem ellenére sem került sor a bejegyzett jogok törlésére, a felperes (a felróhatóságon keresztül) az összecszerúségen belül kérte értékelni. A bejegyző végzés sem képezte (önmagában) a kereset tárgyát, a téves jogosult bejegyzése csak mint a törlésre alapot adó további körülmény került megjelölésre.

[32] Az ítéltábla a fentiek szerint megváltoztatott (és befogadott) kereset vonatkozásában a jelen ügyben hozott és megállapításaiban most is fenntartott Pkf. II.25.083/2024/2. számú végzésében foglalt szempontok mentén vizsgálta hivatalból, hogy a befogadott kereset vonatkozásában nem áll-e fenn a Pp. 379.§-a 240.§-a (1) bekezdése és 176.§ (1) bekezdése c) pontja alkalmazására alapot adó pergátló akadály és emiatt nem kellett volna-e az elsőfokú bíróságnak már a keresetváltoztatást tartalmazó nyilatkozatot visszautasítani [Pp.185.§ (3) bekezdés], illetve az eljárást utóbb a Pp. 240.§ (1) bekezdése alapján megszüntetni. A fenti végzésében részletesen rámutatott az ítéltábla arra, hogy ha a személyiségi jogsértő (az rPtk. esetén személyhez fűződő jogokat sértő) magatartás (mulasztás) - mint a perbeli esetben is - azonos a közigazgatási jogvita keretében vizsgálendő közigazgatási jogsértéssel, úgy a 2018. január 1. napja után indult perekben a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt (vagy azt is) tartalmazó kereset esetén, amennyiben a közigazgatási jogvita (a közigazgatási bírói út) igénybevétele biztosított, úgy annak elmulasztása a Pp. 24. § (3) bekezdése és a Pp. 176. § (1) bekezdése c) pontja alapján a keresetlevél hiánypótlási felhívás kiadásának mellőzésével történő visszautasítása, illetve az eljárás hivatalból történő megszüntetése (részbeni megszüntetése) alkalmazására ad alapot [Pp. 259. § (3) bekezdés, Pp. 240. § (1) bekezdés]

[33] A megváltoztatott kereset vonatkozásában ilyen körülmény nem áll fenn. A Pp. hatályba lépése (2018. január 1.) után indult perekben, így a jelen perben is - függetlenül attól, hogy az alkalmazandó anyagi jog az rPtk., vagy a Ptk. - a Pp. 24.§ (3) bekezdése szerinti pergátló akadálynak az tekintendő, ha - amennyiben az adott közigazgatási ügyben a közigazgatási bírói út biztosított - a jogsértést (ami alatt a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a közigazgatási jogsértés és nem a személyiségi jogok vagy a személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása értendő) a közigazgatási ügyben eljáró bíróság jogerősen nem állapítja meg a perindítás előtt. Arra viszont helyesen hivatkozott a felperes, hogy a per

tárgyát képező jogsértéssel (az alperes mulasztásával) szemben a közigazgatási bírói út nem volt biztosított. A Kp. 157. § (1) bekezdése értelmében a 2018. január 1. napján vagy azt követően előterjesztett keresetlevél alapján indult eljárásokban kell a Kp-t alkalmazni. Ebből következően - a Kp. XXII. fejezete szerinti mulasztási perre irányadó szabályok szerint - a Kp. 38. § (1) bekezdése b) pontja szerinti, a közigazgatási cselekmény elmulasztásának megállapítása iránt kereset előterjesztésére is csak 2018. január 1. napját követően volt mód.

[34] A Kp. átmeneti rendelkezéseket nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a hatályba lépését megelőzően megkezdődött mulasztás esetén lehet-e ilyen keresetet előterjeszteni, vagy csak a Kp. hatálybalépését követően megindult mulasztás esetén. A Kp. mulasztási perre vonatkozó 128.§ (2) bekezdése értelmében a keresetlevelet a mulasztás orvoslását szolgáló közigazgatási eljárás eredménytelenségéről való tudomásszerzéstől, vagy a jogorvoslati szerv mulasztása esetén az intézkedésére nyitva álló határidő elteltétől számított kilencven napon belül, de legkésőbb a közigazgatási cselekmény megvalósítására irányadó határidő leteltétől számított egy éven belül kell a bíróságnál benyújtani. Jogorvoslati szerv hiányában a keresetlevelet a közigazgatási cselekmény megvalósítására nyitva álló határidő leteltétől számított egy éven belül kell a bíróságnál benyújtani. A mulasztási per megindításának feltételéről szóló 1/2022 KJE határozatban foglaltak szerint kell vizsgálni azt, hogy van-e a mulasztás orvoslását szolgáló közigazgatási eljárás. A Kp. keresetindítási szabályaiból és abból, hogy a Kp. a hatályba lépése előtt indult mulasztásra átmeneti rendelkezést nem tartalmaz, valamint a mulasztás orvoslását szolgáló közigazgatási eljárás hiányából az az értelmezés következik, hogy a felperes számára a mulasztásban álló jogsértés megállapítására a közigazgatási bírói út nem volt biztosított (BDT 2019.4023). Átmeneti rendelkezés hiányában a fenti értelmezés következik a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 15. § (1) bekezdéséből is, mely szerint a jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépését követően keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint a hatálybalépését követően megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni.

VII.

[35] A pergátló akadály hiányát követően a másodlagos fellebbezés kapcsán arra mutat rá az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem hiányos, iratellenes vagy ellentmondásos. Az elsőfokú ítélet [1] bekezdésében az ingatlan-nyilvántartás adataival egyezően szerepel az, hogy kinek a javára és időben meddig kerültek bejegyzésre a felperes ingatlanait terhelő jogok. Az elsőfokú ítélet [2] bekezdésében pedig nem az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás, hanem az alperes szerve 40340/2018.03.28. számú végzésének indokai kerültek rögzítésre, így nincs ellentmondás az [1] bekezdésben foglaltakkal.

[36] Annak, hogy a Támogató Okirat alapján a felperes „tartási kötelezettsége” miként alakult és mennyiben volt téves az állam helyett jogosultként az FVM bejegyzése, azaz a bejegyzés téves voltának és jogsértő fennmaradásának - mint jogi minősítést igénylő kérdésnek - a tényállásban történő feltüntetése csak akkor lett volna indokolt, ha igazolást nyert volna a megváltoztatott kereset szerinti kettős ténybeli alapon az, hogy az alperes eljárása és jogok törlésének elmaradása miatt sérültek a felperes személyhez fűződő jogai és igazolt a közigazgatási jogsértés is. Ugyanezen okból az elsőfokú ítélet jogi indokolása sem tekinthető hiányosnak abban a kérdésében, hogy megfelelt-e az alperes eljárása az Inytv.

keresetben megsértettként felhívott rendelkezéseinek. Az elsőfokú ítélet szerkezeti felépítése – ami egyébként sem az ügy érdemét és az eljárás szabályszerűségét érintő kérdés – a fellebbezésben foglaltakkal szemben megfelelő volt.

VIII.

[37] A megváltoztatott kereset érdemében rámutat az ítéltábla, hogy a felperes fellebbezésében tévesen keveredtek a közigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősség érvényesítésének anyagi jogi és eljárásjogi feltételei. Az rPtk. alapján elbírálandó ügyekben a kártérítés általános és szükségképpen feltételein túl a kártérítési igény érvényesítéséhez szükséges különös feltétel az, hogy a kár rendes jogorvoslattal ne legyen elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vegye [rPtk. 349.§ (1) bekezdés]. Ezen alapul az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezésének elsődleges jogi indoka. Ezzel szemben a Ptk alapján elbírálandó ügyekben a közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozott közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség megállapításának - az általános és szükségképpen feltételeken túl - nem csak az a különös feltétele, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, de az is, hogy az a közigazgatási perben sem volt elhárítható.

[38] A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú bíróság az rPtk. alapján elbírálandó igényt nem a közigazgatási per igénybevételének elmaradása, hanem - az adott ügyben irányadó rPtk 349.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - a rendes jogorvoslati lehetőségek igénybevételének elmaradása miatt utasította el. Mivel az értékelt körülmény az igény érvényesítésének anyagi jogi és nem eljárásjogi feltétele, így a fellebbezés érvelésével szemben e különös feltétel hiánya nem az eljárás megszüntetésére, hanem a kereset elutasítására ad alapot. Az ítéltábla az elsőfokú ítélet kereset elutasítására vonatkozó elsődleges indokával amiatt nem értett egyet, mert a felperes – a korábban hivatkozottak szerint - a megváltoztatott keresetét nem az alperes határozataira alapította, s megváltoztatott keresetében nem a törlés iránti kérelmei elbírálását jelölte meg az alperes jogellenes magatartásaként. E körülményt csak nemvagyoni kár mértéke meghatározásánál kérte értékelni. Emiatt az alperes végzése elleni rendes jogorvoslat elmulasztásának a per eldöntése szempontjából nem volt jelentősége.

[39] A felperes a megváltoztatott keresetét arra az alperesi mulasztásra alapította, hogy az alperes a határozott idő lejártá és támogató okirat tartalma, illetve a téves jogosult bejegyzése ellenére - minden magyarázatot mellőzve - nem törölte hivatalból az ingatlan-nyilvántartásba az ingatlanaira bejegyzett jogokat. A közigazgatási szerv mulasztása (mint jogellenes magatartás) miatti kártérítési igény esetében az rPtk. - szemben a Ptk.-val - a jogérvényesítés különös feltételeként még nem követelte meg azt, hogy a kár közigazgatási per megindításával (a Kp. 38.§-a (1) bekezdése szerinti kereset révén) se legyen elhárítható. A kereset tárgyát képező magatartással (a mulasztással) okozott kár elhárítására az rPtk. 349.§ (1) bekezdésének megfeleltethető rendes jogorvoslati lehetőség pedig nem állt rendelkezésre. Emiatt az elsőfokú ítélet rPtk. 349.§ (1) bekezdése szerinti különös feltétel hiányára történő hivatkozása nem helytálló.

[40] Mindenben osztotta ugyanakkor az ítéltábla az elsőfokú ítélet személyhez fűződő jogok megsértésének hiányán alapuló másodlagos indokait. E körben – az elsőfokú

ítélet indokolásának kiegészítéseként – csak arra kíván rámutatni, hogy a kereset tárgyává tett jogok részben nem személyhez fűződő jogok, a személyhez fűződő jogok megsértése pedig nem állapítható meg.

[41] Helyesen ismerte ezt fel azt az elsőfokú bíróság és egységes volt már az rPtk. talaján is a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy önmagukban az eljárási szabálysértések személyiségi jogvédelmet nem alapoznak meg. Ennek indoka az, hogy az eljárás keretein belül maradó eljárási szabálysértések esetén a felet általában ügyfélként, azaz eljárási jogaiban és nem a személyiségi jogi sérelem megállapítására is alapot adó jelleggel, a személye ellen irányuló, közvetlen támadás formájában éri sérelem, tehát az eljárási szabálysértések hátterében nem a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek állnak (EBH.2007.1598, BH.2008.12., Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.106/2009/4., Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.062/2005/5., Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.484/2013/6., Győri Ítéltábla Pf.V.20.010/2013/6.). A fellebbezésben foglaltakkal szemben a felperes emberi méltóságát sértő, a személye ellen irányuló, közvetlen támadás az alperes terhére a per adatai alapján nem volt megállapítható.

[42] Helyesen utalt arra az elsőfokú ítélet, hogy a „tisztességes eljáráshoz való jog” és annak részelemei sérelme esetén is a fentiek az irányadóak. A „tisztességes eljáráshoz való jog” személyiségi jogi jellegét vitató álláspont fő érve az volt, hogy a személyhez fűződő jogok jellemzője az abszolút szerkezet, ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelménye nem általános jelleggel mindenkire kiterjedően érvényesül, hanem csupán a bíróságok (más közhatalmat gyakorlók) számára, azaz relatív hatállyal állapít meg kötelezettségeket, tehát e jogviszony szerkezete relatív jellegű (BDT.2008.1811).

[43] A teljesség kedvéért mutat rá az ítéltábla, hogy a fenti jogi álláspont változatlan maradt a jelen ügyben nem alkalmazható Ptk. gyakorlatában is. A 2013. évi V. tv. sem nevesíti a tisztességes eljáráshoz való jogot a személyiségi jogok között. A Ptk. a XI. címéhez fűzött miniszteri indokolás kifejezetten kitér arra, hogy - az alkotmányos alapjogok és a polgári jog kapcsolata körül kialakult elméleti vita terén - azt az álláspontot követi, hogy a polgári jogi személyiségvédelem köre nem azonos az alapjogok katalógusával. Ennek megfelelően a törvény el kívánja kerülni, hogy az alkotmányos szabadságok, a nemzetközi egyezményekbe foglalt emberi jogok közül azokat is a magánjogi kódex tartalmazza, amelyeknek érvényesülését az államnak közzogi eszközökkel kell biztosítani, és amelyek védelmére a polgári jogi eszközök egyáltalán nem, vagy csak kevésbé alkalmasak. Az új Ptk. magyarázatának I. kötete pedig külön kitér arra, hogy a 2009. évi CXX. tv. a személyiség fogalmának tisztázatlansága miatt egészítette ki a személyiségi jogok katalógusát oda nem való tényállásokkal, közöttük a bíróság előtti tisztességes eljáráshoz való jog megsértésének tényállásával (HVG Orac Lap és Könyvkiadó Kft. 2013.I. kötet 144.oldal). A miniszteri indokolás folytán ez az álláspont áll összhangban az Alaptörvény 28. cikkével, az a fellebbezéshez csatolt cikk alapján sem vethető el.

[44] A „tisztességes eljáráshoz való jog” esetében az rPtk. alkalmazása során is olyan alkotmányos alapjogról, illetve az adott eljárásra egyedileg is meghatározott eljárási jogról van szó, mely nem minősül egyben személyhez fűződő jognak. Megsértése esetén csak az alapjogi sérelemhez kapcsolódó személyhez fűződő jogsértés és immateriális hátrány bekövetkezte (mint többlettényállás) esetén van lehetőség nemvagyonni kártérítésben történő marasztalásra. A „tisztességes eljáráshoz való jog” sérelme önmagában – többlettényállás

nélkül –nem valósítja meg sem valamely nevesített személyiségi jog, sem (az anyajogként értett) emberi méltóság vagy az „általános” személyiségvédelmi generálklauzula sérelmét.

[45] Ilyen többlettényállás nem áll fenn a perbeli esetben. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a konkrét eset sajátossága éppen az, hogy a kereset szerint mulasztási helyzet állt fenn, így nem is volt folyamatban olyan formális eljárás, melynek keretében az adott eljárására irányadó rendelkezések személyhez fűződő jogok sérelmét okozó megsértése vizsgálható lenne.

[46] Bár a Pp. 82.§ (2) bekezdése szerinti különbözeti perköltségre vonatkozó rendelkezés nem vonatkoztatható a perbeli esetre, arra helyesen hivatkozott fellebbezésében a felperes, hogy a Győri Ítéltábla Pkf. II.25.083/2024/2. számú végzésében a javára megállapított perköltségben történt marasztalása jogsértő volt. A fenti végzéshez jogerő kapcsolódott. Abban az ítéltábla a per érdemétől, a jogvita eldöntésétől elkülönülő, önálló kérdés vonatkozásában döntött az eljárás folyamán az adott kérdéssel összefüggő felperesi perköltség viseléséről. Erre a költségre az eljárást befejező határozatban nem lehetett visszatérni. A már meg is fizetett költség perköltségként az alperes által sem volt jogszerűen felszámítható. Erre tekintettel az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét az ítéltábla 127.000,-Ft-tal leszállította.

[47] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.383.§ (2) bekezdése alapján per fő tárgya tekintetében – a jogi indokolás helyesbítése mellett - helybenhagyta. Az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését pedig részben megváltoztatta és a felperes által az alperes javára megfizetendő elsőfokú perköltség összegét 100.000 (egyszázezer) Ft-ra leszállította.

[48] A per fő tárgya szerint pervesztes felperes a másodfokú perköltségét a Pp.83.§ (5) bekezdése alapján maga viseli (illeték és ügyvédi munkadíj), egyúttal a Pp.83.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú tárgyaláson való megjelenésével összefüggő (összegében nem vitatott) másodfokú költség megfizetésére. A jogtanácsosi munkadíjat az alperes az Ükr.-re hivatkozva, de tévesen óradíj (ráadásul nem is az Ükr szerinti óradíj) és nem a nem az Ükr. 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerint számította fel, így az a Pp.81.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint az nem volt a javára megállapítható.

Győr, 2025. május 8.

Dr.Szalay Róbert s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mészáros Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr.Kovács Zsolt s.k.
bíró